

Kisgazdapárt

Közel hatvan szervezet a megyében

Az elmúlt hét végén kisgazdapárti nagygyűléseket rendeztek Csongrád megyében három helyen is.

Vasárnap délelőtt Szegeden a Bálint Sándor Művelődési Otthonban tartott gyűlésen felszólalt **Boros Imre** országos főügyész, s egy különös kijelentéssel fogta meg hallgatói figyelmét. A kisgazdapárt nem tűri a sztálinista, bolsevista módszereket — mondta. — A bolsevista vezetés nemcsak a kommunista pártok jellemzője, megjelent az ellenzéki pártok életében is, amikor — a vezetésben — elnyomni igyekeznek a nekik nem tetsző véleményeket, koholt vádakot emelnek, nem tűrik a nyilvánosságot, titkolóznak, egységet hirdetnek, miközben nincs egység, egyszerűen semmibe veszik az embert.

Az elnöklő **Baba István**, a párt Csongrád megyei főtákarára az előzőekhez kapcsolódóan indokoltak és fontosnak tartotta a tagságot tájékoztatni a kisgazdapárt köz-

ponti vezetésében tapasztaltokról, mondván, hogy egyes országos vezetők kompromittáltak a nagy múltú párt tekintélyét. Az őket bíráló párttagok közül többieket ki zártak. Szóba került az is, hogy nem adtak a pártnak politikai arculatot, nem álltak ki nagy jelentőségű politikai kérdésekben, a párt szervezését elhanyagolták, a vidéki szervezetek kezdeményezését figyelmen kívül hagyták. A pártvezetők a párt költségvetését, pénzügyi gazdálkodását nem ismerték.

Ilyen vezetőket — hangsúlyozta — nem tűrhet meg a kisgazdapárt, majd tájékoztatott arról, hogy e hét végén Kecskeméten találkoztak az ország nyolc megyéből — köztük Csongrád megyéből — érkezett pártvezetők, ahol leszögezték: a párt egyes országos vezetői alkalmatlanok a feladatok megoldására, és ezektől a személyektől mindegyiket meg kell válni. A gyűlésen hallgató egyetértéssel fogadták az állásfoglalást.

Szegedről **Makóra** utazott Boros Imre, ahol ugyancsak nagygyűlést adott tájékoztatást a mintegy félezer hallgató előtt aktuális bel- és külpolitikai, valamint gazdaságpolitikai kérdésekről, a párt választások előtti feladatairól, programjáról. Olyan közben szóba került, hogy szükség van a választásokig — mondta — amelyek képesek a gazdaságot megfelelően kezelni, és a válságból kiemelni. A nyugdíjak reálértékét — különösen kisnyugdíjasokra gondolva — szintén kell tartani!

A felszólaló **Szeghy István** — a párt Csongrád megyei szervezetének elnöke — hangsúlyozta: valamennyi Csongrád megyei helységben megalakultak a kisgazdapárt szervezetek, ez közel hatvan szervezet.

A vasárnapi kisgazdapárti program a **Forráskút**on tartott nagygyűléssel ért véget.

L. E.

Ezúttal: tragikomédia

Mégis meghirdetik Ruszt helyét — Fölmondanak a színészek?

Győzött a szabály

Nemrégiben írtam a Tömörkény gimnázium igazgatójáról, mondván, milyen távolinak tűnik, pedig csak egy évvel ezelőtt volt a kinevezése körüli botrány. Akkor vált mindenki számára egészen világossá, milyen abszurd helyzeteket teremt kies városunkban (is) az az országosan érvényes „rend”, hogy tudniillik minden tanácsi intézmény vezetőit a választott testület, a vb jogosult kinevezni. Az a tiszteletre méltó, mert felelősségteljes munkáját társadalmi megbízatásként ellátó grémium, amelynek némely szakmai kérdésről, amiben döntenie muszáj — tisztesség ne essék — halovány fogalma sincsen, se egyénként, se együtt. Tavaly megbizonyosodott, ők érzik legjobban helyzetük lehetetlenségeit, tarthatatlanságát. Most is érzékeltek; többen úgy kezdték hozzászólásukat: „En nem értek hozzá, de...”

Ugyancsak megbizonyosodott tavaly az iskolaigazgató-ügyben: békeesség csak akkor bír lenni valamely szakmai közösségben, ha ők maguk választhatnak maguknak vezetőt. Ezt nem engedik a jelenleg érvényes rendeletek. Amelyek tudjuk, zihér, hogy megváltoznak, a nem túl távoli jövőben.

A tavalyi ügyben az a vb többször határozatképtelennek bizonyult. Ez a mostani, bármily jóindulatú tanúsított a színházügyben, a presztízse végett is erősítette meg korábbi határozatát, és mert — megszorított. (Ha Ruszt, akkor Gregor nem!) Kérdés: meddig ér többet nekünk néhány anakronisztikus rendelkezés, mint különös, ritkán „előforduló” tehetségek, emberek, értékek?

Ejnye-bejnye, „vezetés”!

Miért volt szükség a rendkívüli vb-re? Azért, mert bár korábban úgy határozott a testület, hogy a színházban kialakult, kívülről kaotikusnak tetsző állapotokat orvoslandó, meghirdetik a főrendezői állásra a pályázatot, a művelődésügyi osztály és Müller József tanácselnök-helyettes úgy látta jónak, ha még egyszer a testület elé kerül a pályázat ügye. Miért? Mert a vb-határozat másnapján a prózai társulat szavazott arról, hogy Ruszt Józsefet (aki eddig is, megbízás alapján, ellátta a főrendezői teendőket) tekintse főrendezőnek, tehát **szükségtelen a pályázat kiírása**. A tanácselnök-helyettes egyszersmind információkat kapott szóban és írásban arról, hogy a színház operatársulata (élén a népszerű énekes-vezetővel, Gregor Józseffel), a prózaihoz tartozó színházi zenekar, a kórus — ragaszkodik a főrendezői pályázat meghirdetéséhez. A „jóindulatú” vb mindezek miatt szentelt külön ülést a témának, s tegnap közvetlen tapasztala-

tokat szerzett a meghívottakkal, hogy végre bizonytalanok nélkül dönthesse.

Mivel ez nem krimi, hanem tudósítás, rögtön a végére értem: a főrendezői pályázat útján kell betölteni; reméli a testület, hogy Ruszt József pályázni fog; a tegnap délutáni pasztizálás alapján úgy találják, a „színházvezetés” is felelős a kialakult helyzetről.

„Micsoda” az ajtóban

Mindezek után jöhetne a tárgyilagos beszámoló — a rendkívüli vb-n elhangzottakról, ám erre ezúttal annak dacára sem vállalkozom, hogy becsületesen végigültem és — jegyzeteltem a három és fél órát. Miért? Akkor is igazat mondanék, ha azt írnám: izlésbeli okok gátolnak. A lényegesebb ok mégis az, hogy hiába igyekeztem, nem kaphattam meg Jachinek Rudolftól, a színházi szakszervezet képviselőjétől azt a jól szerkesztett iratot, amit valódi színészi képességekről tanúsító modorban ismertett; e papír hiányában nincs merszem jegyzeteimből „idézetni”, mert könnyen az a vád érhet, hogy elfogultan kihagytok valamit abból a Ruszt-bünléstől, amit az egész vb, velünk, újságírókkal együtt elhűltünk, de végighallgattunk. A határolt viszont van szerencsém beszámolni: a vb tagjai is **gusztustalannak** találhatták az „előadományt”, mert nem rejtették véka alá: vádaskodások helyett érveket szeretnének hallani, amelyek megkönyítenék döntésüket. Nos, sem Jachinek magánszáma előtt, sem utána ilyesmi (mármint érv) nemigen hangzott el a teremben, **demagógiából, csúsztatásokból, személyeskedésekből** viszont nem volt hiány, mi több olyan finomkodó „szóvirágot” is volt szerencsénk lejegyezni, miszerint az ominózus Ruszt-interjú nem más, mint „kaki az ajtónk előtt”. Nagy László igazgató megismételte nagyjából, amit a társulati ülésen mondott, „származás és alantas játéknak” kereszteselve ami „folyik”, s amelyben méltatlannak érez- nem, ha ő is a nyilvánosság- hoz — sajtóhoz fordulna, Gregor József is elismerte, milyen jól megy az opera, és hogy milyen rossz érzés volt a színházválságról ér-

tesülnie — a sajtóból; és hozzátette: ő lemond a posztjáról, legyen akár arra is pályázat, de tagozata ragaszkodik a főrendezőség meghirdetéséhez. (Itt jegyezzük meg: mily furcsa, hogy Gregor, akinek alkalmasságát az opera élen eddig senki, legfőként Ruszt nem kérdőjelezte meg, Gregor- nak eszébe jutott: a tabula rasa talán megoldást hozhatna; a Ruszt-interjúban alkalmatlannak mondott három vezetőt mindmáig meszse elkerülte ez a gondolat.)

Mégis szétesik?

Györkei Sándor gazdasági igazgató számokkal bizonyította, milyen „igazgátalannul” sokat (pénzt) kap a próza, elfeledkezve arról, hogy a tisztelt tanácsi testület talán épp e számok alapján megkérdezi: **tényleg a feladata magaslátán áll a színház „igazgatósága”?** (Megkérdezte, és úgy találta: nem. Ezért a föntebb ismertetett, ejnye-bejnyét jelentő határozat.) Ruszt is megismételte: minden állítást **főntartja**. Láthatóan nehezebb esett belátni, miért soroltatik a „bűnei” közé, s nevezeték alantasnak, hogy nyilvánossá tette a színházzal kapcsolatos gondjait és gondolatait, miért mondják, hogy „kitergette a szennyesét”, mi több, azt a „micsodát” (emberit, vagy állatit?) produkálta! Szintúgy nehezen viselte, hogy nem érti meg a tisztelt testület: nem székért-pozícióért, hanem a társulatról harcol, amely társulat — ahogy **Barta Mária** vezető színész mondta — ragaszkodik hozzá; a pályázat pedig eddigi munkáját kérdőjelezné meg, hiszen eddig is főrendezői feladatokat végzett.

Mindeközben a folyosón az igazgató, feszült színészek vártak: közülük többen aláírták a december 7-i **Lear**-előadás közben azt a papírt, miszerint kikérlik a munkakönyvüket, ha a vb meghirdeti a pályázatot, vagyis kétségessé válhat, hogy ők és Ruszt jövőre is együtt dolgozhatnak Szegeden.

A folyosói hangulat tényleg drámaivá sűrűsödött, amikor értesültek a „végérményről”. Egyesek szerint 18, mások szerint sokkal több színész **azonnali fölmondása** várható, ami a prózai tagozat széthullását jelenti.

Sulyok Erzsébet

A hisztériakeltés művészete

A Román Kommunista Párt XIV. kongresszusa olyan biztonsági intézkedések megtétele mellett zajlott le, aminek a magyarázata némi helyzet- és előzményszeretet, no meg a jövőre vonatkozó sejtéseket feltételez. Ez utóbbiakat mellőzve (jószerint az olvasó amúgy is információ-fertőzte fantáziájára bízva), az előbbieket „kihagyászával” próbálom érzékeltetni azt a légkört, ami nélkül nehezen érthető meg az állampárt romániai óriásszálábujának ezen legutóbbi szelvénye.

Már az előzmények kapcsán egyértelmű az RKP keretein belül érvényesülő erővonalak színezete. Az egyszemélyes (családi) vezetés, diktatúra mai állapota visszalapozható a főtákar által immár huszonnégy esztendője hangoztatott, vissza-visszatérő motívumra: „Erősíteni kell a párt vezető szerepét az élet minden területén!” Végeredményben ennek az alkalmazása vezetett a mai helyzethez — ami ideológiai vakhitnek tűnt egy időben, az évek múlásával kiderült, nem egyéb a személyi hatalom jól kicentizett, naponta észlelt térnyerésének, majd ellenőrizhetetlenné válásának...

S ha valaki jól ismeri a „helyzetet”, ők, a hatalom csúcsán ülők minden rezdülésével számolnak: a megelőzés legjobban bevált módszere a hisztériakeltés, aminek begyakorlásához volt idő, pénz, emberanyag, sajtó, s a finomítás évről évre előrébb haladva szolgálja a sokoldalúan fejlett államgárat, melynek előre- vetített adatait gyors ütemben pingálják át az utak menti, úgynevezett vizuális propagandát szolgáló táblákra.

A polgári fölött gyámkodó pártállamot a szociális infantilizmus jellemzi, s egyértelműen e kiöszött szerepkör eljátszását várja el az emberektől is. Az az ömlengés, az istenítésnek az a megállíthatatlan áradata, ami a tömegkommunikáció órrán-száján folyik a pártfőtákar-államfi személyét illetően, minden jóérzésű embert gondolkodásra készít.

Ami a hisztériakeltés művészetét illeti, bátran kijelenthetem, hogy a román pártállam illetékesei ezt a világon a lehető legmagasabb szinten üzik. Könnyűszerrel megtehetik, mivel az ország mai állapotában immár a külföld érzékenysége nem is kell, hogy gondolkodjanak — fő és elsődleges cél a lakosság figyelmének elterelése a fájó belső kérdésekről. Ehhez minden belpolitikai esemény indokkal szolgál Kongresszusra

készül a párt? Nőszá, hosszú, szinte minden épkézláb embert tartalmazó listákat állítanak össze, a „veszély” esetén való tennivalókkal, amit a munkahelyeken „feldolgoznak”; úgynevezett kettős őrséget állítanak a gyárakban, részlegek- re lebontva; az intézményekben éjjel-nappal telefonügyelet dukál, s természetesen óránként ellenőrzik, hogy ott tartózkodik-e a kijelölt személy stb. Mindez a katonailag fontosnak minősített (mit nem lehet annak minősíteni?) helyeken természetesen hatványozottan érvényes. A külvilág ebből a szervezett felfordulásból csak annyit

észlelt, hogy a határokról okkal, ok nélkül szabályosan visszazavarták az országba bebocsátást kérőket.

A Londonban élő Határ Győző megfogalmazta már egyszer helyettünk e rendszerek látleletét. Így hangzik: „... a sztálinisták olyan kommunisták, akik hisznek az ég különös kegyelmében, hogy a fasiszták minden bűnét büntetlenül, újra elkövethetik...”

Románia esetében a hisztériakeltés oka: a néphe bele szeretnék sulykolni az állandó veszélyeztetettség érzését. Konkrétan: a Szovjetunió, de különösen Magyarország „feni a fogát”; hogy az e napokban Bulgáriában történeteket miként emészt meg a népet játék- szerként kezelő hatalom, az az eddigi ismeretében nem kétséges. Nekik már egy újabb „ellenség” is jól jön. S ezzel be is fejezték a gyűrű pótlását.

Pataki Sándor

Február 1-jén

Újra indul a tőzsde

A hivatalos tőzsde jövő év február 1-jén kezd meg tevékenységét, amennyiben az értékpapír- és tőzsdetörvény-tervezetet a Parlament januárban elfogadja. A tőzsde indulásához azonban az is nélkülözhetetlen, hogy a privatizáció folyamata felgyorsuljon, és egyre több, törvényes eszközökkel védett magánbefektető juthasson részvényekhez — hangsúlyozta Járjai Zsigmond pénzügyminiszter-helyettes, az Állami Bankfelügyelet vezetője az MTI munkatársának adott nyilatkozatában.

Járjai Zsigmond elmondotta, hogy a napjainkban működő kísérleti tőzsde kisebb változtatásokkal hivatalos, napi értékpapírforgalmat bonyolító tőzsdévé alakítható. A jogi szabályozás leglényegesebb pontja: megváltozik az értékpapírok kibocsátása. A befektetők védelmére a jövő évtől, csak úgy bocsáthatnak ki értékpapírokat — részvényeket, kötvényeket stb. — a részvénytársaságok, hogy előtte megfelelő adatokat szolgáltatnak a befektetni szándé-

kozóknak. Nyilvánossá kell tenni — visszamenőleg is — merlegadataikat, azt, hogy milyen piacon tevékenykednek, az egyes piacokon milyen a részesedésük, mekkora az éves forgalmuk, és például a vagyonuk helyzetéről is be kell számolniuk. Jelenleg még sok olyan részvény kerül forgalomba, amelynek megvételekor igen nagy kockázatot vállalnak a befektető állampolgárok, mivel a cégek alig adnak információkat gazdasági tevékenységükről.

Utazhat sok mindennel, de olcsóbb a Top Travell-lel

Szegeden is megnyitotta kirendeltségét a népszerű Top Travell utazási iroda a Lenin körút 40. szám alatti Transcoop Shopban. Rövid határidőre vállalnak vízumbeszerzést a világ 18 országába. Van még helyük az egyedülállóan olcsó karácsonyi és szilveszteri utakra: egy napos müncheni út december 13-én vagy 22-én 1499 Ft + 10 DEM; ugyaníde négy napos szilveszter 1799

Ft + 153 DEM; egyhetes párizsi évvége 3699 Ft + 230 DEM; török utak folyamatosan, Mercedes-buszokkal 6 nap, gazdag program 1499 Ft + 99 DEM; síturák Ausztriába, Olaszországba, Csehszlovákiába, Bulgáriába.

Ma, a nyitás napján jelentkező utasoknak ajándékokkal kedveskedik az iroda. (X)